Lieta Nr. A42652409
Lietvedības Nr.A6521-09/44

**S P R I E D U M S**
**Latvijas tautas vārdā**

Valmierā 2009.gada 18.septembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Pone,

piedaloties atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Ieslodzījumu vietu pārvaldes pārstāvēm *O.K.* un *I.O.*,

2009.gada 8.septembrī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *I.P.* pieteikuma par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 15.marta lēmuma Nr.1-12/P/622/701/729/815, Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 4.oktobra lēmuma Nr.1/12-P/4234, Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 21.novembra lēmuma Nr.1/11-P/5032, Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2007.gada 10.aprīļa lēmuma Nr.1/5-P/1499 un Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 22.novembra lēmuma Nr.1/12-P/4822 atcelšanu.

## Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 9.februārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *I.P.* (turpmāk arī pieteicējs) pieteikums, kurā pieteicējs lūdz tiesu atcelt viņam piemērotos disciplinārsodus Jelgavas cietumā no 2005.gada 28.jūnija līdz 2006.gada 24.oktobrim un piedzīt no Jelgavas cietuma Ls 50 000 par personisko aizskārumu.

[2] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2007.gada 16.februāra lēmumu pieteikums tika atstāts bez virzības nosakot termiņu trūkumu novēršanai – dokumentu, kas apliecina ārpustiesas izskatīšanas kārtības ievērošanu un dokumenta, kas apliecina pieteicēja finansiāla rakstura grūtības samaksāt valsts nodevu iesniegšanai – līdz 2007.gada 16.martam.

[3] Par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 16.februāra lēmumu *I.P.* iesniedza blakus sūdzību, lūdzot šo lēmumu atcelt.

[4] 2007.gada 26.martā Administratīvā apgabaltiesa pieņēma lēmumu ar kuru nolēma atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2007.gada 16.februāra lēmumu, ar kuru *I.P.* pieteikums atstāts bez virzības

[5] Administratīvās rajona tiesas tiesnesis 2007.gada 3.maijā pieņēma lēmumu ar kuru nolēma:

1) pieņemt *I.P.* pieteikumu daļā par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 15.marta lēmuma Nr.1-12/P/622/701/729/815 un Ieslodzījuma vietu

pārvaldes 2006.gada 4.oktobra lēmuma Nr.1/12-P/4234 atcelšanu un ierosināt administratīvo lietu;

2) atstāt bez virzības *I.P.* pieteikumu daļā par Jelgavas cietuma administrācijas 2006.gada 5.septembra, 2006.gada 10.oktobra un 2006.gada 19.oktobra lēmumu atcelšanu un personiskā kaitējuma Ls 50 000 atlīdzinājumu.

[6] Par minēto Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumu daļā, ar kuru pieteikums atstāts bez virzības, *I.P.* iesniedza blakus sūdzību, lūdzot šo lēmumu atcelt daļā.

[7] 2007.gada 26.jūnijā Administratīvā apgabaltiesa pieņēma lēmumu ar kuru nolēma atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2007.gada 3.maija lēmumu daļā, ar kuru atstāts bez virzības *I.P.* pieteikums, bet *I.P.* blakus sūdzību noraidīt.

[8] Administratīvās rajona tiesas tiesnesis 2007.gada 27.jūlijā pieņēma lēmumu ar kuru nolēma:

1) pieņemt *I.P.* pieteikumu daļā par Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2006.gada 21.novembra lēmuma Nr.1/11-P/5032 un Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2007.gada 10.aprīļa lēmuma Nr.1/5-P/1499 atcelšanu un ierosināt administratīvo lietu;

2) atteikties pieņemt *I.P.* pieteikumu daļā par personiskā kaitējuma Ls 50 000 atlīdzinājumu;

3) izlemt rakstveida procesā jautājumu par procesuālā termiņa atjaunošanu pieteikuma iesniegšanai Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2006.gada 22.novembra lēmumu Nr.1/12-P/4822.

[9] Administratīvās rajona tiesas tiesnesi 2007.gada 6.augustā pieņēma lēmumu ar kuru nolēma:

1) apmierināt *I.P.* lūgumu par procesuālā termiņa atjaunošanu pieteikuma iesniegšanai tiesā par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 22.novembra lēmuma Nr.1/12-P/4822 atcelšanu.

2) pieņemt *I.P.* pieteikumu daļā par Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2006.gada 22.novembra lēmuma Nr.1/12-P/4822 atcelšanu un ierosināt administratīvo lietu.

[10] Par minēto Administratīvās rajona tiesas tiesneša lēmumu daļā ar kuru tiesa atsakās pieņemt pieteikumu par personiskā kaitējuma Ls 50 000 atlīdzinājumu, *I.P.* iesniedza blakus sūdzību, lūdzot šo lēmumu atcelt daļā.

[11] Administratīvā apgabaltiesa 2007.gada 24.novembrī pieņēma lēmumu ar kuru nolēma atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2007.gada 27.jūlija lēmumu, ar kuru nolemts atteikties pieņemt *I.P.* pieteikumu daļā par personiskā kaitējuma atlīdzinājumu.

[12] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 2.februāra lēmumu administratīvo lietu Nr.A42489407, kas ierosināta pēc *I.P.* pieteikuma par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 15.marta lēmuma Nr.1/12-P/622/701/729/815, Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2007.gada 10.aprīļa lēmuma

Nr.1/5-P/1499, Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 4.oktobra lēmuma Nr.1/12-P/4234, Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 21.novembra lēmuma Nr.1/11-P/5032 un Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 22.novembra lēmuma Nr.1/12-P/4822 atcelšanu, nolēma, atbilstoši piekritībai nosūtīt Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namam.

[13] Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2009.gada 27.februārī saņemti *I.P.* pieteikuma papildinājumi (reģistrācijas Nr.126) administratīvajā lietā Nr.A42489407.

[14] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 6.marta lēmumu nolemts:

1) atstāt bez virzība *I.P.* pieteikuma papildinājumus daļā par Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2006.gada 15.septembra lēmuma Nr.1/12-P3969/3968 atcelšanu;

2) noteikt termiņu trūkuma novēršanai – Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2006.gada 15.septembra lēmuma Nr.1/12-P3969/3968 iesniegšanai – līdz 2009.gada 6.aprīlim;

3) atteikt pieņemt *I.P.* pieteikuma papildinājumus daļā par Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2005.gada 10.oktobra lēmuma Nr.1/12-P/3769 un Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2006.gada 14.decembra lēmuma Nr.1/12-P/5458 atcelšanu.

[15] Par minēto Administratīvās rajona tiesas tiesneses lēmumu daļā, ar kuru pieteikuma papildinājumi atstāti bez virzības, *I.P.* iesniedza blakus sūdzību, lūdzot šo lēmumu atcelt daļā.

[16] 2009.gada 21.maijā Administratīvā apgabaltiesa pieņēma lēmumu ar kuru nolēma atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 6.marta lēmumu daļā, ar kuru atstāts bez virzības *I.P.* pieteikums, bet *I.P.* blakus sūdzību noraidīt.

[17] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2009.gada 27.augusta lēmumu nolemts uzskatīt *I.P.* pieteikumu, daļā par Jelgavas cietuma administrācijas 2006.gada 5.septembra, 2006.gada 10.oktobra, 2006.gada 19.oktobra lēmumu un Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2006.gada 15.septembra lēmuma Nr.1/12-P3969/3968 atcelšanu, par neiesniegtu.

[18] Nepiekrītot pārsūdzētajiem lēmumiem, pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. Pieteicējs uzskata, ka pārsūdzētie lēmumi ir atceļams, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

[18.1] Pieteicējs nepiekrīt viņam piemēroto disciplinārsodu pamatotībai un attiecīgo sodu samērīgumam, ar iespējami pieļautajiem disciplinārpārkāpumiem. Tādejādi cietuma administrācija ļaunprātīgi izmantodama varu pār pieteicēju ir aizskārusi viņa godu un pašcieņu, rupji pārkāpdama Latvijas Republikas likumus. Cietuma administrācija, turot pieteicēju necilvēcīgos apstākļos, par ko pieteicējs ir informējis tiesībsargājošās institūcijas, pieņemdama vēlāk lēmumus, ievietot pieteicēju karcerī. Šādas darbības ir pielīdzināmas pieteicēja ierobežošanai, spīdzināšanai, cietsirdīgai attieksmei pret pieteicēju, kā pret ieslodzīto.

Pieteicējs norādot uz minēto, atsaucas uz Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 5.pantu.

[18.2] Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarācijas par justīcijas pamatprincipiem noziegumu un varas ļaunprātīgas izmantošanas upuriem 5.pantā noteiktais pilnībā atbilst notikumiem Jelgavas cietumā, kad pret pieteicēju vērsās vairākas cietuma amatpersonas ar varu, turot pieteicēju necilvēcīgos apstākļos un vēlāk ļaunprātīgi izmantojot valsts varu un likumus, pārkāpjot pieteicēja cilvēka pamattiesības, aizskatot viņa cieņu un godu, nelikumīgi un bez objektīva pamata ievietoja pieteicēju karcerī un vairākkārtīgi disciplināri sodīja, ignorējot jebkādas samērīguma principa robežas.

[18.3] Pieteicējs atsaucas uz Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 3.pantu un 13.pantu.

Pieteicēja situācijā, kad valsts institūciju pienākums ir viņa tiesības aizsargāt, tās rīkojās gluži pretēji – uzrauga, lai Jelgavas cietuma administrācijas pretlikumīgajās darbībās neviens neiejauktos.

[18.4] Konkrētajā situācijā, kad pieteicējs ir bijis pilnīgi bezpalīdzīgs un atradies Jelgavas cietuma darbinieku rokās, ņemot vērā, visus minētos notikumus par ko vēlāk ir ticis sodīts Jelgavas cietumā, un pakļauts sistemātiskām represijām no cietuma administrācijas un medicīnas personāla puses. Tādejādi ir uzskatāms, ka tas ir cilvēktiesību pārkāpums, ko īstenojušas amatpersonas, kuru pienākums ir saglabāt un atbalstīt šīs tiesības.

[18.5] Jelgavas cietumā pieteicēja ir liegts pienācīgā kārtībā saņemt primārās medicīnas pakalpojumus un ārstēšanu. Pieteicējs jau ir vērsies ar sūdzībām tiesībsargājošās institūcijās ar lūgumu – iejaukties un apturēt Jelgavas cietuma mediķu nelikumīgās darbības. Taču cietuma mediķi turpina apdraudēt pieteicēja veselību un dzīvību. Un par to, ka pieteicējs raksta sūdzības tiesībsargājošām institūcijām, viņš tiek pakļauts represijām, par viņu raksta melīgus ziņojumus. Savukārt cietuma priekšnieks uz šīm slepenajām sūdzību aktu pamata, pieteicēju soda ne tikai ar ilgstošu ievietošanu karcerī, kur pieteicējs gada laikā ir sabijis vairākus mēnešus, bet ievieto tajā slimu un ar gripas vīrusu. Ievērojot minēto, pieteicējs uzsver, ka Jelgavas cietuma mediķi sadarbībā ar cietuma administrāciju arī ir pārkāpuši likumus un tie ir: Ārstniecības likuma 7.pantu, 17.panta 1.punktu un 20.pantu, Ministru kabineta 2004.gada 21.decembra noteikumu Nr.1036 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība" 15.2.punktu un 17.punktu.

Ņemot vērā, ka pieteicēja dzīves vieta pašreiz ir Ieslodzījuma vietu pārvaldes pakļautībā esoša brīvības atņemšanas iestāde, tad primārās veselības aprūpes pakalpojumi jāsaņem Jelgavas cietumā, bet turpmākās nepieciešamās pārbaudes vai ārstēšanu pieteicējs var saņemt pie ārstniecības personas, kas ir specializējusies kādā noteiktā ārstniecības jomā, pēc primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēja norīkojuma.

[18.6] Ja kāds pretlikumīgi laupa otram personisko brīvību, tad viņam tā atkal jāatdod un jādod.

Šajā gadījumā, kad pret pieteicēju vērsās vairākas Jelgavas cietuma amatpersonas un medicīnas personāla vadošās amatpersonas, ļaunprātīgi

izmantojot dienesta stāvokli un varu pār pietiecēju kā ieslodzīto. Vēlāk sodot disciplināri, tajā skaitā ievietojot karcerī, tādejādi ar disciplinārsodu piemērošanu, pieteicējam tika laupīta personīgā brīvība (pirms termiņa atbrīvošana no ieslodzījuma, kuru var pēc likuma izmantot ieslodzījumā esošās, ar brīvības atņemšanu notiesātās personas, kurām nav disciplinārsodu).

[19] Atbildētājas – Latvijas Republikas, pusē pieaicinātā iestāde – Ieslodzījuma vietu pārvalde (turpmāk arī atbildētājs), tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka neatzīst pieteicēja pieteikumu un norāda šādus argumentus:

[19.1] Jelgavas cietuma 2005.gad 28.jūnija ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu norādīts, ka pieteicējs 2005.gada 25.jūnija iesniegumā Jelgavas cietuma medicīnas daļas priekšniekam, aizskāra medicīnas daļas ārstu godu un cieņu, uzrakstot, ka viņi ir narkomānijas, alkoholisma un tamlīdzīgu netikumu piekopēji. Rezultātā ar savu rīcību pieteicējs izdarīja rupju soda izciešanas režīma prasību pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punktā, par ko viņam ar Jelgavas cietuma priekšnieka 2005.gada 28.jūnija lēmumu tika piemērots disciplinārsods – ievietošana izolatorā uz trīspadsmit diennaktīm.

[19.2] Jelgavas cietuma 2005.gada 20.decembra ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu norādīts, ka pieteicējs savā sūdzībā Ieslodzījumu vietu pārvaldei no 2005.gad 12.septembra ir izteicis nepamatotus apgalvojumus, ka Jelgavas cietuma medicīniskais personāls savā darba vietā atrodas alkoholisko un narkotisko vielu ietekmē. Veiktās pārbaudes rezultātā pieteicēja sūdzībā norādītie fakti neapstiprinājās. Tādejādi, aizskarot cietuma darbinieku cieņu un godi, pieteicējs izdarīja rupju soda izciešanas režīma prasību pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punktā, par ko viņam ar Jelgavas cietuma priekšnieka 2005.gada 20.decembra lēmumu tika piemērots disciplinārsods – ievietošana soda izolatorā uz trīspadsmit diennaktīm.

[19.3] Jelgavas cietuma 2005.gada 21.decembra ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu norādīts, ka plkst.8.00 soda izolatora kamerā rīta skaitliskās pārbaudes laikā pieteicējs izrādīja mutisku neapmierinātību un nolamāja necenzētiem vārdiem cietuma darbiniekus. Tādejādi lamājoties necenzētiem vārdiem, aizskarot cietuma darbinieku godu un cieņu, pieteicējs izdarīja rupju soda izciešanas režīma prasību pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punktā un pārkāpa Ministru kabineta 2002.gada 19.februāra noteikumu Nr.73 „Brīvības atņemšanas iestāžu iekšējās kārtības noteikumi” (Ministru kabineta noteikumi, kas bija spēkā līdz 2006.gada 3.jūnijam) 59.8.punktā noteiktās prasības. Par izdarīto pārkāpumu pieteicējam ar Jelgavas cietuma priekšnieka 2005.gada 28.decembra lēmumu tika piemērots disciplinārsods – aizliegt kārtējo satikšanos.

[19.4] Jelgavas cietuma 2006.gada 7.februāra ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu norādīts, ka pieteicējs gūlēja gultā dienas kārtībā neparedzētājā laikā, apsedzies ar segu. Uz uzrauga vairākkārtējiem

aizrādījumiem nereaģēja. Rezultātā pieteicējs ar savu rīcību pārkāpa Ministru kabineta 2002.gada 19.februāra noteikumu Nr.73 „Brīvības atņemšanas iestāžu iekšējās kārtības noteikumi" 58.1.punktā noteiktās prasības, par ko viņam ar Jelgavas cietuma priekšnieka 2006.gada 15.februāra lēmumu tika piemērots disciplinārsods – izteikts rājiens.

[19.5] Jelgavas cietuma 2006.gada 24.augusta ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu norādīts, ka pieteicējs plkst.10.40 kategoriski atteicās atrasties kamerā Nr.303, kā arī no cietuma administrācijas piedāvātās kameras Nr.312 atteicās, kā rezultātā pārkāpa Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „Brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" 44.9.punktā noteiktās prasības, par ko viņam ar Jelgavas cietuma priekšnieka 2006.gada 24.augusta lēmumu tika piemērots disciplinārsods – ievietošana izolatorā uz 12 diennaktīm.

[19.6] Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.pantā un Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 „brīvības atņemšanas iestādes iekšējās kārtības noteikumi" XIV sadaļā ir reglamentēta kārtība, kādā notiesātājiem uzliekami sodi par izdarītajiem soda izciešanas režīma prasību pārkāpumiem. Pieteicējam minētie disciplinārsodi tika uzlikti ievērojot normatīvo aktu prasības un tie atbilst izdarīto pārkāpumu smagumam un rakstura, tāpēc atbildētāja saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.pantu pārsūdzētos lēmumus atstāja negrozītus.

[20] 2009.gada 17.jūlijā Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā saņemts pieteicēja iesniegums (reģistrācijas Nr.615) ar lūgumu lietu izskatīt mutvārdu procesā bez pieteicēja klātbūtnes, sakarā ar pieteicēja slikto veselības stāvokli (lietas 70.lapa).

[21] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāves pieteikumu neatzina un, pamatojoties uz lēmumā konstatētiem un paskaidrojumā minētiem apsvērumiem, lūdza to noraidīt.

## Motīvu daļa

[22 Izvērtējusi lietas materiālus kopsakarā ar tiesību normām, tiesa nonāk pie secinājuma, ka pieteikums ir pamatots/nepamatots un apmierināms/noraidāms.

[23] Ar lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk norādītos faktiskos apstākļus:

[23.1] 2006.gada 15.februārī Jelgavas cietuma priekšnieks *P.P.* pieņēmis lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu, ar kuru pieteicējam par IKN 58.1. p. Pārkāpumu nolemts izteikt rājienu (lietas 72.lapa);

[23.2] 2006.gada 24.augustā Jelgavas cietuma priekšnieks *P.P.* pieņēmis lēmumu par notiesātā ievietošanu izolatorā, ar kuru nolemts par IeKN 44.panta 9.punkta pārkāpumu pieteicēju ievietot soda izolatorā uz 12 diennaktīm (lietas 74.lapa);

[23.3] 2006.gada 5.septembrī Jelgavas cietuma priekšnieks *P.P.* pieņēmis lēmumu par notiesātā ievietošanu izolatorā, ar kuru nolemts par IKN 44.panta 9.punkta pārkāpumu pieteicēju ievietot soda izolatorā (lietas 76.lapa);

[23.4] 2006.gada 10.oktobrī Jelgavas cietuma priekšnieks *P.P.* pieņēmis lēmumu par notiesātā ievietošanu soda izolatorā, ar kuru nolemts par SIK 70.panta ceturtās daļas 1.punkta pārkāpumu pieteicēju ievietot soda izolatorā uz 14 diennaktīm (lietas 78.lapa);

[23.5] 2006.gada 19.oktobrī Jelgavas cietuma priekšnieks *P.P.* pieņēmis lēmumu par notiesātā ievietošanu izolatorā, ar kuru nolemts par SIK 70.panta ceturtās daļas 1.punkta pārkāpumu pieteicēju ievietot soda izolatorā uz 14 diennaktīm (lietas 81.lapa);

[23.6] 2006.gada 15.martā ieslodzījumu vietu pārvalde pieņēmusi lēmumu Nr.1/12-P622/701/729/815, ar kuru Jelgavas cietuma 2006.gada 15.februārī piemērotais disciplinārsods - izteikt rājienu – atzīts par likumīgu (lietas 47.-48.lapa)

[23.7] 2006.gada 4.oktobrī ieslodzījumu vietu pārvalde pieņēmusi lēmumu Nr.1/2-P4234, ar kuru Jelgavas cietuma 2006.gada 24.augustā piemērotais disciplinārsods – ievietošana soda izolatorā uz 12 diennaktīm atzīts par likumīgu (lietas 11.lapa);

[23.8] 2006.gada 21.novembrī Ieslodzījumu vietu pārvalde pieņēmusi lēmumu Nr.1/11-P5032, ar kuru, atbildot uz pieteicēja sūdzību par iespējamām prettiesiskām Jelgavas cietuma administrācijas pārstāvja – cietuma priekšnieka vietnieka *A.Š.* darbībām attiecībā pret iesniedzēju 2006.gada 10.oktobrī Jelgavas cietumā, atzīts, ka sūdzībā minētie fakti nav apstiprinājušies un par minētajiem faktiem ir pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu (lietas 178.lapa)

[23.9] 2006.gada 22.novembrī Ieslodzījumu vietu pārvalde pieņēmusi lēmumu Nr.1/12-P4822, ar kuru 2006.gada 19.oktobrī Jelgavas cietumā piemērotais disciplinārsods – ievietot soda izolatorā uz 14 diennaktīm – atzīts par likumīgu (lietas 230.lapa)

[23.10] 2007.gada 10.aprīlī Ieslodzījumu vietu pārvalde pieņēmusi lēmumu Nr.1/5-P/1499, ar kuru atzīts, ka 2006.gada 5.septembrī Jelgavas cietumā uzliktais disciplinārsods atbilst izdarītā pārkāpuma smagumam un ka Jelgavas cietuma administrācija ir rīkojusies likumīgi (lietas 134.lapa).

[24] Tiesa konstatē, ka lēmums par disciplinārsoda piemērošanu ir spēku zaudējis administratīvais akts, jo tas jau ir izpildīts, proti, pieteicējs uzlikto sodu jau ir izcietis.

Tiesa konstatē, ka savā pieteikumā pieteicējs ir ietvēris prasījumu par lēmuma par disciplinārsoda piemērošanu atcelšanu. Ņemot vērā faktu, ka tiesa nevar atcelt lēmumu, kas ir jau ir izpildīts, tiesa uzskata, ka ir pamats izvērtēt pārsūdzēto lēmuma tiesiskumu.

[25] 2006.gada 15.februārī Jelgavas cietuma priekšnieks *P.P.* pieņēmis lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu pieteicējam par Ministru kabineta

2002.gada 19.februāra noteikumus Nr.73 "Brīvības atņemšanas iestāžu iekšējās kārtības noteikumi", kuri bija spēkā līdz 2006.gada 3.jūnijam (turpmāk arī – MK noteikumi Nr.73) 58.1. apakšpunkta pārkāpumu.

MK noteikumu Nr.73 58.punkta, kurā noteikti notiesāto pienākumi, 58.1. apakšpunktā noteikts notiesātā pienākums ievērot noteikto dienas kārtību.

Jelgavas cietuma justīcijas uzrauga 2006.gada 7.februāra ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu Nr.28 (lietas 73.lapa) norādīts, ka pieteicējs gūlēja gultā dienas kārtībā neparedzētājā laikā, apsedzies ar segu. Uz uzrauga vairākkārtējiem aizrādījumiem nereaģēja. Ziņojumā norādīts, ka pieteicējs ar ziņojumu iepazīstināts, paskaidrojumu rakstīt atteicies.

2006.gada 8.februāra Vienības priekšnieka izziņā par iepriekš pieļautajiem pārkāpumiem un uzliktajiem disciplinārsodiem norādīts, ka pieteicējam ir 17 režīma pārkāpumi, no kuriem pēdējie izdarīti 2005.gada 20. un 28.decembrī. 2006.gada 13.februārī vienības priekšnieka priekšlikumos norādīts, ka pieteicējam nav kontakti ir ārpasauli, materiāli atbalstīts netiek. Izvestas pārrunas un ierosināts izteikt rājienu.

[26] Latvijas sodu izpildes kodeksa 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka režīma pamatnoteikumi brīvības atņemšanas iestādēs ir notiesāto obligāta izolācija un uzraudzība, lai viņiem nebūtu iespējams izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus; viņiem noteikto pienākumu precīza bezierunu izpilde; dažādi režīma apstākļi atkarībā no notiesātā izdarītā noziedzīgā nodarījuma rakstura, viņa personības un uzvedības. Šā panta ceturtajā daļā noteikts, ka brīvības atņemšanas iestādēs ar iestādes priekšnieka rīkojumu nosaka stingri reglamentētu dienas kārtību. Latvijas Sodu izpildes kodeksa 42.panta pirmajā daļā noteikts, ka brīvības atņemšanas iestādēs nosaka stingri reglamentētu iekšējo kārtību, kas, cita starpā paredz notiesāto uzvedības noteikumus darba un atpūtas laikā. Saskaņā ar šā panta otro daļu iekšējo kārtību paziņo ar pavēli visiem notiesātajiem zināšanai.

MK noteikumu Nr.73 45.punktā noteikts, ka notiesātie ievēro likumus, šos noteikumus un noteikto dienas kārtību. Notiesātajiem ir saistoši visi likumīgie brīvības atņemšanas iestādes administrācijas norādījumi un brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka rīkojumi.

No minētajām tiesību normām izriet notiesātā pienākums ievērot ieslodzījuma vietā noteikto iekšējo kārtību un dienas kārtību, to starpā jāievēro visi ieslodzījuma vietas administrācijas norādījumi.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.73 60.punktu notiesātos, kuri nepilda vai atsakās pildīt noteiktos pienākumus, disciplināri soda Latvijas Sodu izpildes kodeksā noteiktajā kārtībā.

[27] Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta pirmajā daļā noteikts, ka uzliekot sodu, ievēro, kādos apstākļos pārkāpums izdarīts, notiesātā uzvedību pirms pārkāpuma, agrāk uzlikto sodu skaitu un raksturu, kā arī viņa paskaidrojumus par pārkāpuma būtību. Uzliktajam sodam jāatbilst notiesātā izdarītā pārkāpuma smagumam un raksturam. Šā panta otrajā daļā noteikts, ka

Sodu var uzlikt tikai tai personai, kura izdarījusi pārkāpumu. Savukārt saskaņā ar šā panta trešo daļu sods jāuzliek ne vēlāk par desmit dienām no pārkāpuma konstatēšanas dienas, bet, ja sakarā ar pārkāpumu ir izdarīta pārbaude, tad desmit dienu laikā no tās pabeigšanas dienas.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70. panta pirmās daļas 2.punktu par soda izciešanas režīma prasību pārkāpšanu notiesātajiem var uzlikt disciplināro sodu – izteikt rājienu.

Latvijas Sodu izpildes kodeksa 72. pantā noteikts, ka to amatpersonu sarakstu, kurām ir tiesības piemērot pamudinājumus un uzlikt disciplinārsodus notiesātajiem, kā arī viņu pilnvaru apjomu reglamentē Brīvības atņemšanas iestāžu iekšējās kārtības noteikumi. MK noteikumu Nr.73 104.punktā noteikti disciplinārsodi, kurus brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks var uzlikt notiesātajiem, citu starpā 104.2.apakšpunktā paredzot sodu – izteikt rājienu.

Savukārt saskaņā ar MK noteikumu 73. 108.punktu par šo noteikumu 104.2., 104.3., 104.4., 104.5., 104.6., 104.7. un 104.8.apakšpunktā minēto disciplinārsodu uzlikšanu brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks pieņem rakstisku lēmumu, kas noformējams šo noteikumu noteiktajā veidā (13. un 14.pielikums).

No iepriekš šā spriedums 25.punktā konstatētā secināms, ka, piemērojot pieteicējam disciplinārsodu, ir ievērotas Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta pirmajā daļā noteiktās prasības. Ņemot vērā apstākli, ka pieteicējs ir atteicies sniegt paskaidrojumus par ziņojumā konstatētajiem pārkāpuma apstākļiem, nenorādot kā izpaužas ieslodzījuma vietas administrācijas konstatēto faktisko apstākļu nepareizība vai neatbilstība, tiesai nav pamata apšaubīt ziņojumā Nr.28 konstatētos apstākļus, un ar šā sprieduma 25.punktā minētajiem pierādījumiem tiesa atzīst par pierādītu pieteicēja izdarīto MK noteikumu Nr.73 58.1.punkta pārkāpumu. Ņemot vērā pieteicēja iepriekšējo sodāmību, tiesa atzīst, ka pieteicējam piemērots samērīgs sods viņa izdarītajam pārkāpumam.

Tiesa konstatē, ka pieteicējam disciplinārsodu piemērojusi tam pilnvarota amatpersona – Jelgavas cietuma priekšnieks, lēmums par disciplinārsoda piemērošanu izdots, noteiktajā termiņā, ievērojot MK noteikumu Nr.73 108.punkta prasības.

[28] Pieteicējs Jelgavas cietuma priekšnieka O.Poļakova 2006.gada 15.februāra lēmumu ir apstrīdējis Ieslodzījuma vietu pārvaldē, un Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 15.marta lēmums Nr.1/12-P622/701/729/815 ir galīgais lēmums šajā lietā. Tiesa konstatē, ka Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 15.marta lēmumā Nr.1/12-P622/701/729/815 apstrīdētā lēmuma par disciplinārsoda piemērošanu izvērtējums pēc būtības ir aprobežots ar atzinumu, ka piemērotais disciplinārsods ir likumīgs un atcelt to vai aizstāt ar citu nav pamata.

Kā atzīts Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta judikatūrā, tiesai parasti jāvērtē iestādes procesa pēdējā (apstrīdēšanas) stadijā pieņemtais lēmums. Tas izriet no Administratīvā procesa likuma 76.panta trešās daļas, kas nosaka, ka administratīvā akta apstrīdēšana ir sākotnējās

administratīvās lietas turpinājums un 81.panta piektās daļas, kas nosaka, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Gadījumā, ja šis lēmums neietver visu tiesisko attiecību analīzi, bet tikai daļu, tiesai jāvērtē arī sākotnējos lēmumos ietvertais pamatojums. Tomēr visās administratīvā procesa stadijās pieņemto lēmumu kopums uzskatāms par vienu administratīvo aktu, par noteicošo uzskatot pēdējā institūcijā pieņemto formulējumu *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2004.gada 21.septembra sprieduma Nr.SKA-131 10.punktu, 2005.gada 24.maija sprieduma Nr.SKA-146 11.punktu, 2006.gada 25.aprīļa sprieduma Nr.SKA-259 8.punktu, 2008.gada 8.maija sprieduma Nr.SKA-147 12.punktu).*

Ņemot vērā norādīto, secināms, ka izskatāmajā gadījumā vērtējams ir sākotnējais lēmums un Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2006.gada 15.marta lēmumā Nr.1/12-P622/701/729/815 konstatētie būtiskie trūkumi izskatāmajā gadījumā neietekmē šajā administratīvajā procesā pieņemtā sākotnējā lēmuma tiesiskumu.

[29] Apkopojot iepriekš šā sprieduma 25.- 28.punktā konstatētos apstākļus un minētos apsvērumus tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[30] 2006.gada 24.augustā Jelgavas cietuma priekšnieks *P.P.* pieņēmis lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu pieteicējam par Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumu Nr.423 "Brīvības atņemšanas iestāžu iekšējās kārtības noteikumi", kuri stājās spēkā 2006.gada 3.jūnijā, (turpmāk arī – MK noteikumi Nr.423) 44.9. apakšpunkta pārkāpumu. Ar minēto lēmumu pieteicējam piemērots disciplinārais sods – ievietošana soda izolatorā uz 12 diennaktīm.

2006.gada 24.augusta ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu Nr.85 (lietas 75.lapa) norādīts, ka pieteicējs kategoriski atteicies atrasties 303.kamerā, kā arī atteicies no administrācijas piedāvātās 312.kameras, kā arī no visām citām piedāvātajām kamerām, tādējādi pārkāpjot MK noteikumu Nr.423 44.9.apakšpunktu.

2006.gada 24.augustā sniegtajā paskaidrojumā pieteicējs norāda, ka 2006.gada 24.augustā ap plkst.10.00 iesniedzis cietuma administrācijai iesniegumu, kurā izklāstīti iemesli un motīvi, kādēļ pieteicējs atsakās no Jelgavas cietuma un lūdz izolēt viņu no citiem notiesātajiem līdz laikam, kamēr Ieslodzījuma vietu pārvaldē tiks pieņemts lēmums par viņa pārvešanu uz citu cietumu.

2006.gada 24.augusta Vienības priekšnieka izziņā par iepriekš pieļautajiem pārkāpumiem un uzliktajiem disciplinārsodiem norādīts, ka pieteicējam ir 9 režīma pārkāpumi, no kuriem pēdējie izdarīti 2005.gada 28.decembrī, 2005.gada 20.decembrī, 2006.gada 15.februārī. Vienības priekšnieka priekšlikumos norādīts ieteikums ievietot pieteicēju soda izolatorā.

[31] MK noteikumu Nr.423 44.punkta, kurā noteikti notiesāto pienākumi, 44.9. apakšpunktā noteikts notiesātā pienākums izpildīt brīvības atņemšanas iestādes darbinieku likumīgās prasības.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 41.panta pirmo daļu režīma pamatnoteikums citu starpā ir notiesāto obligāta izolācija un uzraudzība, lai viņiem nebūtu iespējams izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus; viņiem noteikto pienākumu precīza bezierunu izpilde. Šā panta trešajā daļā noteikts, ka Notiesātos visu veidu cietumos un audzināšanas iestādēs nepilngadīgajiem, kā arī sieviešu cietuma atsevišķās nodaļās, kas iekārtotas kā audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem, izvieto slēgtās telpās vai kamerās naktsmieram paredzētajā laikā, bet soda izciešanas režīma zemākajā pakāpē slēgtajā un daļēji slēgtajā cietumā - arī no darba un audzināšanas pasākumiem brīvajā laikā.

No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs izcieš sodu režīma zemākajā pakāpē slēgtajā cietuma, līdz ar to pieteicējam naktsmieram paredzētajā laikā un no darba un audzināšanas pienākumiem brīvajā laikā ir jāatrodas kamerā. Tādējādi cietuma administrācijas prasība pieteicējam noteiktajos minētajos laika posmos atrasties kamerā ir atzīstama par likumīgu prasību.

Atsakoties izpildīt Jelgavas cietuma amatpersonas prasības atrasties 303. kamerā, kā arī citās cietuma administrācijās piedāvātajās kamerā, pieteicējs ir pārkāpis notiesāto pienākumu izpildīt brīvības atņemšanas iestādes darbinieku likumīgās prasības.

[32] Tiesa konstatē, ka pieteicējam disciplinārsods piemērots, ievērojot Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktās prasības, proti, ir izvērtēta pieteicēja iepriekšējā sodāmība, ir uzklausīts un izvērtēts pieteicēja viedoklis un argumenti.

Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta pirmās daļas 6.punktā ir paredzēts sods notiesātajiem, kuri sodu izcieš cietumos, ievietot soda izolatorā līdz piecpadsmit diennaktīm. Savukārt saskaņā ar šā likuma 70.panta trešo daļu ievietot soda izolatorā var tikai notiesātos, kuri izdarījuši rupjus vai sistemātiskus soda izciešanas režīma pārkāpumus. Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 6.punktu par rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu citu starpā uzskatāma notiesātā atteikšanās izpildīt iestādes darbinieku likumīgu prasību.

Ņemot vērā iepriekš šā sprieduma 31.punktā konstatētos apstākļus, secināms, ka pieteicējam disciplinārais sods piemērots, ievērojot iepriekš minēto tiesību normu prasības, proti, pieteicēja atteikšanās izpildīt cietuma administrācijas prasības atrasties viņam noteiktajā kamerā, kā arī citā piedāvātajā kamerā, tādējādi neizpildot cietuma darbinieku likumīgās prasības, ir atzīstams par rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu. Līdz ar to atzīstams, ka pieteicējam disciplinārais sods – ievietošana soda izolatorā uz 12 diennaktīm, uzlikts tiesiski un pamatoti, un piemērotais sods atzīstams par samērīgu pieteicēja izdarītajam pārkāpumam.

MK noteikumu Nr.423 85.punktā noteikts, ka brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks notiesātajiem disciplinārsodu uzliek ar rakstisku lēmumu „Lēmums par soda piemērošanu notiesātajam", kuru izdodot ievērojama šo noteikumu 15.pielikumā noteiktā lēmuma forma.

Tiesa konstatē, ka pieteicējam disciplinārsodu piemērojusi tam pilnvarota amatpersona – Jelgavas cietuma priekšnieks, bet nav ievērota minētajā tiesību normā noteiktā forma, proti, lēmums nav sagatavots šo noteikumu 15.pielikumā noteiktajā formā. Taču izvērtējot Jelgavas cietuma priekšnieka 2006.gada 24.augusta lēmuma par notiesātā ievietošanu izolatorā kopsakarā ar pārējiem dokumentiem, kas saitīti ar šo pieteicēja pārkāpumu (ziņojums par notiesātā disciplīnas pārkāpumu, notiesātā paskaidrojums, vienības priekšnieka izziņa par iepriekš pieļautajiem pārkāpumiem un uzliktajiem disciplinārsodiem, vienības priekšnieka priekšlikumi un citas atzīmes, priekšnieka vietnieka priekšlikumi, citas atzīmes), tiesa atzīst, ka minētajos dokumentos kopumā pēc būtības ir ietverta visa MK noteikumu Nr.423 15.pielikumā noteiktajā veidlapā paredzētā informācija. Līdz ar to konstatētais procesuālais pārkāpums nav atzīstams par būtisku pārkāpumu, kas var ietekmēt šā administratīvā procesa rezultātu.

[33] Izvērtējot galīgo lēmumu šajā disciplinārā pārkāpuma lietā - 2006.gada 4.oktobrī ieslodzījumu vietu pārvaldes lēmumu Nr.1/2-P4234, ar kuru Jelgavas cietuma 2006.gada 24.augustā piemērotais disciplinārsods – ievietošana soda izolatorā uz 12 diennaktīm atzīts par likumīgu, tiesa konstatē, ka galīgais lēmums nesatur ne lietas apstākļu izvērtējumu, ne arī pamatojumu. Taču ņemot vērā šā sprieduma 28.punktā norādītos apsvērumus, tiesa secina, ka 2006.gada 4.oktobrī ieslodzījumu vietu pārvaldes lēmumā Nr.1/2-P4234 konstatētie būtiskie trūkumi izskatāmajā gadījumā neietekmē sākotnējā lēmuma šajā disciplinārlietā tiesiskumu.

Ņemot vērā norādīto un apkopojot iepriekš šā sprieduma 29.- 32.punktā konstatētos apstākļus un minētos apsvērumus tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[34] Ar 2006.gada 5.septembra lēmumu par notiesātā ievietošanu izolatorā par MK noteikumi Nr.423 44.9.apakšpunkta pārkāpumu pieteicējs ievietots soda izolatorā. Lēmumu parakstījis Jelgavas cietuma priekšnieks, un tajā nav norādīts laiks, uz kādu nolemts pieteicēju ievietot izolatorā. No lēmuma satura redzams, ka pieteicējs ievietots izolatorā 2006.gada 5.septembrī plkst.17.30 un atbrīvots no soda izolatora 2006.gada 6.septembrī plkst.9.00.

MK noteikumu Nr.423 44.punkta, kurā noteikti notiesāto pienākumi, 44.9. apakšpunktā noteikts notiesātā pienākums izpildīt brīvības atņemšanas iestādes darbinieku likumīgās prasības.

Jelgavas cietuma justīcijas uzrauga 2006.gada 5.septembra ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu Nr.9 (lietas 77.lapa) norādīts, ka pieteicējs kategoriski atteicās atrasties 18. un 33.kamerā. Par konstatēto disciplīnas pārkāpumu pieteicējs sniedzis paskaidrojumu, kurā norāda, ka atsakās atrasties Jelgavas cietumā sakarā ar 2006.gada 24.augusta iesniegumā minētajiem

apstākļiem. Pieteicējs paskaidro, ka nav atteicies no cietuma kamerām, bet gan no zonas un Jelgavas cietuma, lūdzot pārvest uz citu cietumu, jo tiek spīdzināts un pakļauts sistemātiskām represijām, kas kaitē pieteicēja veselībai un apdraud pieteicēja dzīvību.

Vienības priekšnieks *J.E.* 2006.gada 6.septembrī izteicis priekšlikumu aprobežoties ar pārrunu, jo pieteicējs piekritis atrasties 109.kamerā. Savukārt Jelgavas cietuma priekšnieka vietnieks 2006.gada 6.septembrī pievienojies vienības priekšnieka viedoklim, norādot, ka ziņojums par disciplīnas pārkāpumu ir zaudējis aktualitāti (sk. lietas 77.lapu).

MK noteikumu Nr.423 91.punktā noteikts, ka brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka prombūtnes laikā brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka dežurējošais palīgs dod rīkojumu par notiesātā izolēšanu uz laiku, kas nepārsniedz 64 stundas, ja notiesātā pārkāpumu var pārtraukt tikai ar notiesātā ievietošanu soda vai disciplinārajā izolatorā.

No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs soda izolatorā ievietots, pamatojoties uz iestādes priekšnieka dežurējošā palīga rīkojumu, taču saskaņā ar vienības priekšnieka un priekšnieka vietnieka atzinumu pieteicēja atteikums atrasties minētajās kamerās nav atzīts par disciplīnas pārkāpumu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta trešo daļu administratīvais akts ir arī iestādei īpaši pakļautas personas disciplināro sodīšanu.

MK noteikumu Nr.423 85.punktā noteikts, ka brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks notiesātajiem disciplinārsodu uzliek ar rakstisku lēmumu „Lēmums par soda piemērošanu notiesātajam", kuru izdodot ievērojama šo noteikumu 15.pielikumā noteiktā lēmuma forma. No minētās tiesību normas izriet, ka tikai brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks ir tiesīgs piemērot notiesātajam disciplināro sodu, bet brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka dežurējošā palīga rīkojums par notiesātā ievietošanu soda izolatorā, kas izdots saskaņā ar MK noteikumu Nr.423 91.punktu, nav atzīstams par lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu un līdz ar to tas nav arī administratīvais akts.

Ņemot vērā iepriekš norādītos apsvērumus, secināms, ka ar 2006.gada 5.septembra lēmumu pieteicējam nav piemērots disciplinārsods, līdz ar to minētais lēmums nav administratīvais akts.

Minētā lēmuma apstrīdēšanas procesā Ieslodzījuma vietu pārvalde 2006.gada 28.martā pieņēmusi lēmumu Nr.1/5-P/1499, kurā norādīts, ka atsakoties izpildīt brīvības atņemšanas iestādes darbinieku likumīgās prasības (uzturēties 18. un 33.kamerā), pieteicējs ir pārkāpis MK noteikumu Nr.423 44.9.apakšpunktu un ka „uzliktais disciplinārsods atbilst izdarītā pārkāpuma smagumam un Jelgavas cietuma administrācija ir rīkojusies likumīgi".

Atbildētāja, izdodot lēmumu Nr.1/5-P/1499, ir kļūdījusies lietas apstākļu izvērtējumā, proti, kļūdaini atzinusi 2006.gada 5.septembra lēmumu par administratīvo aktu, ar kuru pieteicējam piemērots disciplinārsods.

Ņemot vērā iepriekš norādītos apsvērumus par sākotnējo lēmumu, kas kā iestādes priekšnieka dežurējošā palīga rīkojums, kas izdots saskaņā ar MK noteikumu Nr.423 91.punktu, nav administratīvais akts, secināms, ka

atbildētājai, atbildot uz pieteicēja sūdzību par Jelgavas cietuma administrācijas 2006.gada 5.septembra lēmumu, nebija jāizdod administratīvais akts, bet gan jāsniedz pieteicējam atbilde saskaņā ar Iesniegumu likumu, proti, atbildētājai nebija jāvērtē neesoša disciplinārsoda pamatotība. Līdz ar to Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 28.marta lēmums Nr.1/5-P/1499 ir atzīstams par prettiesisku un atceļamu.

[35] 2006.gada 10.oktobra Jelgavas cietuma priekšnieks *P.P.* pieņēmis lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu pieteicējam par Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punkta pārkāpumu. Ar minēto lēmumu pieteicējam piemērots disciplinārais sods – ievietošana soda izolatorā uz 14 diennaktīm.

2006.gada 10.oktobra ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu Nr.26 (lietas 79.lapa) norādīts, ka medicīnas daļas izolatora telpā plkst.9.00 ieslodzītais ārsta apmeklēšanas laikā kategoriski atteicās pakļauties nepieciešamajai medicīniskajai izmeklēšanai, ar ko pārkāpa MK noteikumu Nr.423 44.7.apakšpunktu, kā arī sarunas laikā uzvedās izaicinoši, rupji, agresīvi, necienīgi pret administrācijas pārstāvjiem, ar ko aizskāra medicīnas daļas personāla godu un cieņu, tādējādi pārkāpjot Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punktu un MK noteikumu Nr.423 44.6.apakšpunktu.

Ziņojumā izdarīts ieraksts par to, ka pieteicējs atteicies rakstīt paskaidrojumu.

2006.gada 10.oktobra Vienības priekšnieka izziņā par iepriekš pieļautajiem pārkāpumiem un uzliktajiem disciplinārsodiem norādīts, ka pieteicējam ir 19 režīma pārkāpumi, no kuriem pēdējie izdarīti 2006.gada 15.februārī un 2006.gada 28.augustā. Vienības priekšnieka priekšlikumos ierosināts, ņemot vērā pārkāpuma raksturu, notiesātā personību, ievietot pieteicēju soda izolatorā.

[36] Atbildot uz pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, Ieslodzījumu vietu pārvalde 2006.gada 21.novembrī ir izdevusi lēmumu Nr.1/11-P5032. Tiesa konstatē, ka galīgais lēmums nesatur Jelgavas cietuma priekšnieka 2006.gada 10.oktobra lēmuma par disciplinārsoda piemērošanu vērtējumu. Līdz ar to secināms, ka atbildētāja nav izdevusi administratīvo aktu, tādējādi atsakoties no iespējas labot iespējamās kļūdas administratīvajā aktā. Taču, ņemot vērā šā sprieduma 28.punktā norādītos apsvērumus, tiesai konkrētajā gadījumā jāvērtē sākotnējais lēmums.

[37] MK noteikumu Nr.423 44.punkta, kurā noteikti notiesāto pienākumi, 44.7. apakšpunktā noteikts notiesātā pienākums saskaņā ar brīvības atņemšanas iestādes administrācijas norādījumiem pakļauties nepieciešamajai medicīniskajai izmeklēšanai un vakcinācijai.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punktu par rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu uzskatāma fiziska pretošanās iestādes darbiniekiem vai viņu cieņas un goda aizskaršana.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.423. 44.6. apakšpunktu notiesātajiem ir pienākums būt pieklājīgiem saskarsmē ar citiem notiesātajiem, administrācijas pārstāvjiem un apmeklētājiem, sastopoties ar brīvības atņemšanas iestādes darbiniekiem vai amatpersonām, kuras apmeklē brīvības atņemšanas iestādi, sveicināt viņus pieceļoties, uzrunāt ar "jūs" un lietot vārdu "kungs" ("kundze").

Ar ziņojumā Nr.26 norādītajām pieteicēja darbībām pieteicējs ir pārkāpis MK noteikumu Nr.423 44.6., un 44.7. apakšpunktos noteiktos pienākumus.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punktu pieteicēja izdarītais MK noteikumu Nr.423 44.6.punkta pārkāpums, ar kuru pieteicējs aizskāris medicīnas daļas darbinieku godu un cieņu, atzīstams par rupju soda izciešanas režīma pārkāpumu.

Tiesa konstatē, ka pieteicējam disciplinārsods piemērots, ievērojot Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktās prasības. Ņemot vērā apstākli, ka pieteicējs ir atteicies sniegt paskaidrojumus par ziņojumā konstatētajiem pārkāpuma apstākļiem, nenorādot kā izpaužas ieslodzījuma vietas administrācijas konstatēto faktisko apstākļu nepareizība vai neatbilstība, tiesai nav pamata apšaubīt ziņojumā Nr.26 konstatētos apstākļus, un ar šā sprieduma 35.punktā minētajiem pierādījumiem tiesa atzīst par pierādītu pieteicēja izdarīto MK noteikumu Nr.423 44.6. un 44.7.punkta pārkāpumus. Ņemot vērā apstākli, ka vienlaicīgi izdarīti divi pārkāpumi un, kā arī ņemot vērā pieteicēja iepriekšējo sodāmību, tiesa atzīst, ka pieteicējam piemērots samērīgs sods viņa izdarītajam pārkāpumam.

MK noteikumu Nr.423 85.punktā noteikts, ka brīvības atņemšanas iestādes priekšnieks notiesātajiem disciplinārsodu uzliek ar rakstisku lēmumu „Lēmums par soda piemērošanu notiesātajam", kuru izdodot ievērojama šo noteikumu 15.pielikumā noteiktā lēmuma forma.

Tiesa konstatē, ka saskaņā ar MK noteikumu Nr.423 85.punktu pieteicējam disciplinārsodu piemērojusi tam pilnvarota amatpersona – Jelgavas cietuma priekšnieks, taču nav ievērota minētajā tiesību normā noteiktā forma, proti, lēmums nav sagatavots šo noteikumu 15.pielikumā noteiktajā formā. Izvērtējot Jelgavas cietuma priekšnieka 2006.gada 10.oktobra lēmumu par notiesātā ievietošanu izolatorā kopsakarā ar pārējiem dokumentiem, kas saitīti ar šo pieteicēja pārkāpumu (ziņojums par notiesātā disciplīnas pārkāpumu, notiesātā paskaidrojums, vienības priekšnieka izziņa par iepriekš pieļautajiem pārkāpumiem un uzliktajiem disciplinārsodiem, vienības priekšnieka priekšlikumi un citas atzīmes, priekšnieka vietnieka priekšlikumi, citas atzīmes), tiesa atzīst, ka minētajos dokumentos kopumā pēc būtības ir ietverta visa MK noteikumu Nr.423 15.pielikumā noteiktajā veidlapā paredzētā informācija. Līdz ar to konstatētais procesuālais pārkāpums nav atzīstams par būtisku pārkāpumu, kas var ietekmēt šā administratīvā procesa rezultātu.

[38] Ņemot vērā norādīto un apkopojot iepriekš šā sprieduma 35.-37.punktā konstatētos apstākļus un minētos apsvērumus tiesa secina, ka šī pieteicēja prasījuma ietvaros izvērtējamais Jelgavas cietuma priekšnieka 2006.gada 10.oktobra lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[39] 2006.gada 19.oktobrī Jelgavas cietuma priekšnieks *P.P.* pieņēmis lēmumu par notiesātā ievietošanu izolatorā, ar kuru nolemts par Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punkta pieteicējam piemērot disciplināro sodu - ievietot soda izolatorā uz 14 diennaktīm. Lēmumā konstatēts, ka pieteicējs atrodoties medicīnas daļas izolatorā, nokārtoja dabiskās vajadzības (piečurāja) tam neparedzētā vietā, pārkāpjot MK noteikumu Nr.423 44.3. un 44.2.apakšpunktus un Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punktu.

2006.gada 10.oktobra ziņojumā par notiesātā disciplīnas pārkāpumu Nr.27 (lietas 82.lapa) norādīts, ka medicīnas daļas izolatorā, kurā uzturējās pieteicējs, plkst.8.55 tika konstatēts, ka, neskatoties uz brīdinājumiem, pieteicējs nokārtoja savas dabiskās vajadzības medicīnas daļas izolatora telpās, pārkāpti MK noteikumu Nr.423 44.3. un 44.2. punktus. No ieraksta ziņojumā redzams, ka pieteicējs atteicies rakstīt paskaidrojumus.

2006.gada 17.oktobra Vienības priekšnieka izziņā par iepriekš pieļautajiem pārkāpumiem un uzliktajiem disciplinārsodiem norādīts, ka pieteicējam ir 20 režīma pārkāpumi, no kuriem pēdējais izdarīts 2006.gada 10.oktobrī. Vienības priekšnieka priekšlikumos norādīts ieteikums, ņemot vērā pārkāpuma raksturu un Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta ceturto daļu, disciplināri sodīt pieteicēju, ievietojot soda izolatorā.

2006.gada 17.oktobra priekšnieka vietnieka priekšlikumos norādīts, ka pieteicējs apzināti ignorēja cietuma administrācijas pārstāvju brīdinājumus ievērot personīgo higiēnu, par ko ir pelnījis sodu.

[40] MK noteikumu Nr.423 44.3.apakšpunktā noteikts notiesātā pienākums uzturēt kārtībā dzīvojamās telpas, koplietošanas telpas un darba vietas, ievērot personisko higiēnu. Šo noteikumu 44.2.apakšpunktā noteikts notiesātā pienākums saudzīgi izturēties pret brīvības atņemšanas iestādes īpašumu.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta trešo daļu ievietot soda izolatorā var tikai notiesātos, kuri izdarījuši rupjus vai sistemātiskus soda izciešanas režīma pārkāpumus. Savukārt saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas 1.punktu par rupjiem soda izciešanas režīma pārkāpumiem uzskatāma fiziska pretošanās iestādes darbiniekiem vai viņu cieņas un goda aizskaršana.

No šā sprieduma 39.punktā konstatētajiem lietā esošajiem pierādījumiem nav konstatējams, kādā veidā ar šādu rīcību izpaudusies fiziska pretošanās Jelgavas cietuma darbiniekiem vai viņu cieņas vai goda aizskaršana. Konstatētie MK noteikumu 44.3. un 44.2.punktu pārkāpumi, proti, personīgās higiēnas neievērošana un nesaudzīga izturēšanās pret brīvības atņemšanas iestādes īpašumu paši par sevi neliecina par cietuma darbinieku goda un cieņas aizskārumu vai izrādītu fizisku pretošanos.

Tiesa secina, ka 2006.gada 19.oktobrī Jelgavas cietuma priekšnieka lēmumā norādītā Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta ceturtās daļas

1.punkta pārkāpuma izdarīšanu neapstiprina lietā esošie pierādījumi, tādēļ, atsaucoties uz minēto tiesību normu nebija pamata piemērot Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta pirmās daļas 6.punktā, kurā paredzēts disciplinārsods – ievietošana soda izolatorā līdz 15 diennaktīm, paredzēto sodu. Tomēr tiesa atzīst, ka konstatētais materiālo tiesību normu pārkāpums pēc būtības neietekmē šī administratīvā procesa rezultātu.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta piekto daļu par sistemātiskiem režīma pārkāpumiem uzskatāmi Brīvības atņemšanas iestāžu iekšējās kārtības noteikumu pārkāpumi, kas izdarīti divas vai vairākas reizes pēdējā pusgada laikā. No lietas materiāliem konstatējams, ka pieteicējs izdarījis MK noteikumu Nr.423 pārkāpumus 2006.gada 24.augustā un 2006.gada 10.oktobrī, par ko pieteicējam ir piemērots disciplinārsods. Līdz ar to secināms, ka pieteicējs ir izdarījis sistemātiskus soda režīma pārkāpumus.

Tiesa secina, ka izskatāmajā gadījumā Latvijas Sodu izpildes kodeksa 70.panta pirmās daļas 6.punktā paredzētais disciplinārsods bija jāpiemēro, jo lietā konstatējams pieteicēja izdarīto MK noteikumu Nr.423 pārkāpumu sistemātiskums.

[41] Izvērtējot iepriekš šā sprieduma 39.-40.punktos konstatētos apstākļus un minētos apsvērumu tiesa atzīst, ka pieteicējam disciplinārais sods – ievietošana soda izolatorā uz 14 diennaktīm, uzlikts tiesiski un pamatoti, un piemērotais sods atzīstams par samērīgu pieteicēja izdarītajam pārkāpumam.

[42] Tiesa konstatē, ka saskaņā ar MK noteikumu Nr.423 85.punktu pieteicējam disciplinārsodu piemērojusi tam pilnvarota amatpersona – Jelgavas cietuma priekšnieks, bet nav ievērota minētajā tiesību normā noteiktā lēmuma forma. Taču izvērtējot Jelgavas cietuma priekšnieka 2006.gada 19.oktobra lēmuma par notiesātā ievietošanu izolatorā kopsakarā ar pārējiem dokumentiem, kas saitīti ar šo pieteicēja pārkāpumu (ziņojums par notiesātā disciplīnas pārkāpumu, notiesātā paskaidrojums, vienības priekšnieka izziņa par iepriekš pieļautajiem pārkāpumiem un uzliktajiem disciplinārsodiem, vienības priekšnieka priekšlikumi un citas atzīmes, priekšnieka vietnieka priekšlikumi, citas atzīmes), tiesa atzīst, ka minētajos dokumentos kopumā pēc būtības ir ietverta visa MK noteikumu Nr.423 15.pielikumā noteiktajā veidlapā paredzētā informācija. Līdz ar to konstatētais procesuālais pārkāpums nav atzīstams par būtisku pārkāpumu, kas var ietekmēt šā administratīvā procesa rezultātu.

[43] Izvērtējot galīgo lēmumu šajā disciplinārā pārkāpuma lietā - Ieslodzījumu vietu pārvaldes 2006.gada 22.novembra lēmumu Nr.1/2-P4822, ar kuru Jelgavas cietuma 2006.gada 19.augustā piemērotais disciplinārsods – ievietošana soda izolatorā uz 14 diennaktīm atzīts par likumīgu, tiesa konstatē, ka galīgais lēmums nesatur ne lietas apstākļu izvērtējumu, ne arī pamatojumu. Taču ņemot vērā šā sprieduma 28.punktā norādītos apsvērumus, tiesa secina, ka 2006.gada 19.oktobrī ieslodzījumu vietu pārvaldes lēmumā Nr.1/2-P4822

konstatētie būtiskie trūkumi izskatāmajā gadījumā neietekmē sākotnējā lēmuma šajā disciplinārlietā tiesiskumu.

Ņemot vērā norādīto un apkopojot iepriekš šā sprieduma 399.- 43.punktā konstatētos apstākļus un minētos apsvērumus tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums atzīstams par tiesisku un pamatotu.

## Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 328., 329., 321. un 332.pantu, Latvijas Sodu izpildes kodeksa 71.panta piekto daļu, Administratīvā rajona tiesa

## nosprieda:

**apmierināt** *I.P.* pieteikumu daļā par Ieslodzījuma vietu pārvaldes un Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 22.novembra lēmuma Nr.1/12-P/4822 atzīšanu par prettiesisku;

**atzīt par prettiesisku** Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 22.novembra lēmumu Nr.1/12-P/4822;

**noraidīt** *I.P.* pieteikumu par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 15.marta lēmuma Nr.1-12/P/622/701/729/815, Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 4.oktobra lēmuma Nr.1/12-P/4234, Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 21.novembra lēmuma Nr.1/11-P/5032 un Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 22.novembra lēmuma Nr.1/12-P/4822 atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu daļā, ar kuru noraidīts *I.P.* pieteikums par Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2006.gada 15.marta lēmuma Nr.1-12/P/622/701/729/815 atcelšanu, nav pārsūdzams. Pārējā daļā spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese S.Pone